

Сожида ҚҰЧҚОРОВА

БОГИ ЭРАМ

Шеърлар

Тошкент
“Muhartir” наприёти
2013

УЎК: 821.512.133-1

КБК: 84(5Ў)7

Қ-97

Қ-97 **Боғи Эрам / Муаллиф: Сожида Қўчқорова.** - Т.: "Muhattir",
нашриёти, 2013 йил, 28 бет.

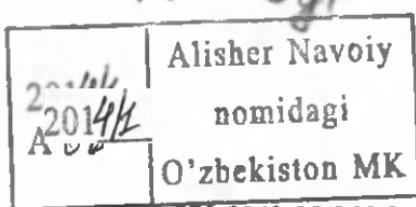
ISBN 978-9943-25-266-0

Сожида Қўчқорованинг шеърларини ўқир экансиз, ўз қалбидаги
- Боғи Эрамидан саралаб олинган гуллар, яъни ашъорлари сизнинг
ҳам қалбингизга муаттар ҳид – шодлик баҳш этади.

«Боғи Эрам» муаллифнинг илк китобидир. Ўйлаймизки, уни ўқиб
чиққач, бир олам завқу шавқ ва ҳикмат оласиз.

УЎК: 821.512.133-1

КБК: 84(5Ў)7

ISBN 978-9943-25-266-0

С. Қўчқорова
© "Muhattir" нашриёти,
Тошкент, 2013

ЮРАГИМ - ВАТАН

Юртим адирларин танҳо кезган чоғ,
Күнглимда бир туғён жўш урар ногоҳ.
Бошимда ярақлар улкан бир паноҳ,
Сен менинг керагимсан, юрагим - Ватан!

Бағрингда улғайди кўп улуғ зотлар,
Улуғбек, Хоразмий, ҳатто Бобурлар.
Сенга кўз тиколмас асло ғанимлар,
Сен менинг керагимсан, юрагим - Ватан!

Кўксингда Широқдек мардларинг бордир,
Юртини асраш-чун ҳар ишга қодир.
Бир эмас, мингта жон сенга фидодир,
Сен менинг керагимсан, юрагим - Ватан!

Бағрингда улғайдим - бу менинг баҳтим,
Корингга ярамоқ - фарзандлик аҳдим.
Ватан, сенга ҳадядир қалбда тилагим,
Сен менинг керагимсан, юрагим - Ватан!

Ватан, тафtingни ҳис қилдим онам сутида,
Садоқатни туйдим устоз каломида.
Отамнинг кўзида кўрдим Ватанни,
Сен менинг керагимсан, юрагим - Ватан!

Мадҳингни куйлайман, борки танда жон,
Сен ўзинг ҳамиша меҳрга макон.
Аллоҳга шукрким, юртим тинч-омон,
Сен менинг керагимсан, юрагим - Ватан!

ОНА МАДХИ

Қалбим сўзларини битмоқ истадим,
Аммо ожиз эрур менинг қаламим.
Меҳримни қўшиб мен битмоқ истадим,
Бир калом тополмас ожиз тилларим.

Қиёслай дунёning қай устунига,
Устун ҳам ғарибдир тафтиңг олдида.
Қуёшга тенглагум меҳринг тафтини,
Қуёш ҳам ожиздир меҳринг олдида.

Яратди Аллоҳим гўзал чеҳрангни,
Ҳаттоки ойлар ҳам рашқдан мўралар,
Қошингда таъзимда парилар бари,
Отамнинг ёлғизи, пари пайкари.

Оқ сутинг ҳаққини адо қилолмам,
Опичлаб Каъбага элтиб келсам ҳам.
Бир кунлик аллангнинг ҳаққин узолмам,
Етти бор дунёга қайта келсам ҳам.

БУВИЖОН

(Норбиби онамга)

Түй ила базмлар сиз ила гүзал,
Үқийсиз ҳали ҳам шеърлару ғазал.
Дуолар қиласиз бошимиз силаб,
Бизларга баҳт ила саодат тилаб.

Мағзи шириң, дерлар, данагидан ҳам,
Бу гапда жон бордир ҳақиқатдан ҳам.
Мәхрингиз чашмидан сув ичсак қониб,
Үгитингиз қалбда туради ёниб.

Умрингиз бўлсин, деб, асрларга тенг,
Қалбингиз мисоли дарёлардек кенг.
Берган ўгитингиз, қилган дуонгиз,
Яшайверар барқ уриб асрлардан сўнг.

УСТОЗ

Кўлимга илк бора қалам тутқазиб,
Дунё мўъжизасин берган устозим.
Илм-ла тафаккур, зеҳнни бериб,
Меҳр булоғида сузган устозим.

Сиз ила танидим дунёларни мен,
Буюк мақсад ила олға юраман.
Юртим мадҳиясин оламга ёйиб,
Сизга мен муносиб шогирд бўламан!

МУҲАББАТ

Сўрамасдан юрагимни эгалладинг сен,
Забт этдинг кўнглимнинг нозик торларин.
Ишонгум офтобнинг чиқишига мен,
Аммо ишонмасман қайта келишинг,
Муҳаббатим, сенинг асло қиёсинг ҳеч йўқ!

Кўкда парвоз этаётган гўзал кабутар,
Йироқларда учишинг ўхшайди унга.
Гўлин ой жамолинг кўраман ҳар тун,
Қиёслагим келар, гўзал муҳаббат, сенга,
Муҳаббатим, сенинг асло қиёсинг ҳеч йўқ!

Ёмғирли бўронларда офтобни кутиб,
Умид учқунлари ёнмоқда тутаб.
Гўзал мажнунтолнинг соясин тутиб,
Шеъру достон ёздим мадҳингни битиб,
Муҳаббатим, сенинг асло қиёсинг ҳеч йўқ!

ТОНГ

Сокин елиб уфқанинг нафаси,
Кўринади булат ортидан.
Уйғонмоқда замин курраси,
Эзгуликнинг соғ дурдонаси.

Уялганча ҳарир рўмолин,
Аста ечиб мўралар гүё.
Жимжитлиқдан нишона ҳам йўқ,
Зулмат ортда қолгандек гүё.

Тонгда сочиб ҳилол гавҳарин,
Секин сочар қуёш зарларин.
Ёришади олам чиройи,
Капалакда шодлик хиргойи.

Шивирлайди шамол еллари,
Пичирлайди гулнинг барглари.
Ҳар бир гиёҳ сўйлади аста,
Давосини топгандек хаста.

Шаббоданинг куйи бор гўё,
Майсаларнинг тили бор гўё.
Юзларимни силайди шудринг,
Табиятнинг шаффоф туҳфаси.

Етти оламни ҳам ларзага солиб,
Замин куррасида уйғонмоқда тонг !

ҚАЙТАР ДУНЁ

Отанинг ноласи тутар дунёни,
Кўзда ёш, нидоси бузар дунёни.

- Фам кетмас бир кун ҳам, тўйдим ҳаётдан,
Топмадим давосин мен чеккан дарднинг.

На ҳурмат, на иззат топдим боламдан,
На тинчлик, на бойлик топдим оламдан.
Бир парча қотган нон кўрмадираво,
Ўзимдан чиқди дард, қайда бор даво?

Бунча ҳам омадсиз, бахти қароман,
Меҳрга зор, ташна, кўнгли яроман.
Унга жавоб қилди авлиё бир зот:
- Дуосин олганмисан онангнинг, ҳайҳот?

- Олганман дуои бадин, мен нодон,
Кўл кўтарган эдим онамга ул он.
- Билгинки, фарзандинг - сенинг қотилинг,
Тақдири азалдир, бу - қайтар дунё!

РАШК НЕ ДАРКОР?

Үзга ёрга боқмасман,
Үзга бофга кирмасман.
Абад сени деганман,
Рашк не даркор бизга, ёр?!

Ерда ётса бир тикан,
Асло уни босмасман.
Үзгадан бол ичгунча,
Тўйиб заҳар ютгайман.

ТЎРТЛИКЛАР

Кўриб лол қоламан, ҳайрат-ла боқиб,
Уфқда табиатнинг нур жилосини.
Шафақлар кўксимни кўйдирар ёқиб,
Тополмам бу ишқнинг иқтибосини.

* * *

Қанча асрларни бағрига босиб,
Чанг-тўзон, тўфонни босган мажнунтол.
Қанча ғам-дардларни ўзига ютиб,
Бизнинг илк аҳдимизга гувоҳ мажнунтол.

* * *

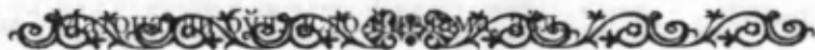
Мусоғир юрт кўрмай, етмас қадрига,
Ошиқлар дард чекмай, етмас тахтига.
Кексалик заҳматин чекмасдан туриб,
Одамзот етмайди, ёшлиқ қадрига.

ЙИГЛАМА, АЁЛ

Майин елкасида шаббода эсиб,
Дунё юкларини күттарган аёл!
Дунёнинг барча фам-фуссаларини,
Сабр-бардош ила ютган, эй аёл!
Барча кулфату ранж ёғса бошингга,
Матонатли бўл, асло йиглама, аёл!

Отсалар ёмонлар маломат тошин,
Пиширса сенга деб тухматлар ошин.
Ўқинма асло сен ожиз қолган чоғ,
Билгилки, ёмонлар ейди ўз бошин!
Ҳатто сел ёғса ҳам нурли бошингга,
Матонатли бўл, асло йиглама, аёл!
Бир парча этни деб ўтса ёш бошинг,
Нурларин сочмасдан ботса қуёшинг.
Кўксингга тош отса жигари поранг,
Даво йўқ ўзингдан чиққан бу дардга.
Юзлангин Ҳақ йўлни берган Эгамга,
Матонатли бўл, асло йиглама, аёл!

Хиёнатдан сенинг бошларинг эгик,
Ишонган тоғинг-ку ёзган бу битик.
Чин вафо излаб сен жафо топасан,
Меҳр изласанг гар, қаҳр топасан.
Бу дунё шундайин қаҳрли дунё,
Матонатли бўл, асло йиглама, аёл!
Фам-ташвишдан сенинг соchlарингда оқ,
Хиралашиб қолган кўзларинг маъюс.
Ажинлар мўралар сокин юзингга,
Асло ўқинмагин, чекинма бироқ.
Ҳаётнинг бу каби синовларига,

БАХТ

Дунёга келганды илк бор ҳар гүдак,
Унсиз садо берар қувончдан юрак.
Севинчининг чек-поёни йўқ,
Мана шу-ку она учун баҳт!

Ҳалоллик сувидан йўғрилса юрак,
Қалбингда жўш урса эзгу бир тилак.
Пок-нопок ишларни англамоқ керак,
Мана шунинг ўзи катта баҳт!

Шукрким, юртим тинч, осмоним сокин,
Вафо-садоқатда бўлмаса ўкинч.
Отангнинг ёнида юрганда онанг,
Мана шу-ку ўзи улкан баҳт!

Насиб айлаган-ку дунёни кўриш,
Бизга ҳадя бўлган севилиб-суйиш.
Инъом этилган-ку пок луқма ейиш,
Мана шудир асли ўзи баҳт!

ХАЁТ

Гўзал ҳаёт, беғубор ҳаёт,
Бунча ширин хокисор ҳаёт!
Йўлларинг минг чигал, аммо ҳикмат бор.
Йўлин топганга толе кулар ёр.

Ҳаёт, синовларинг бунчалар бисёр,
Гоҳида берасан қалбларга озор.
Гоҳ шодлик, гоҳ ғамдан инъомларинг бор,
Гунлари хаёллар сурман бедор.

Гун кетса, кетидан келар ёруғ кун,
Ёз келар чанг-тўзон босилгандан сўнг.
Яшаймиз ҳаётда орзулар учун,
Бахт-иқбол ёр бўлсин, сизларга бу кун.

ЁМОНЛИК НЕЧУН?

Йиқилсанг, баъзилар тош отиб қочар,
Гар кулсант, пинҳона наштарин сочар.
Нега яхшиликка қайтмас яхшилик,
Ёмонлик бор нега дунёда, айтинг?

Түғилмоқ бор экан, ўлмоқ-чи, нечун,
Ёлғону фитналар, фийбатлар нечун?
Үткинчи дунёда яшайлик кулиб,
Севинчдан яйрайлик, йиғламоқ нечун?

Не сабаб ҳасрат бор севги дардида,
Шафқат кўринмайди золим қаҳрида.
Нега қаҳр келар меҳр ёнида,
Омаду кулфатлар қўшалоқ, нега?!

АРМОН БҮЛМАСА

Самодаги кабутар,
Ёнингта олсанг бир дам,
Учармидим ўзим ҳам!?

Бўронларда қолган барг,
Куриб хазон дамларин,
Сарғаярми юзим ҳам!?

Дардларимни кўп ютиб,
Хоридингми дукиллаб,
Яшармидим сенсиз ҳам!?

Ҳаёт ўзи бир шуъла,
Унда армон бўлмаса,
Кулармиди кўзим ҳам!?

ГУЛИСТОН

(*достон*)

Достонимда битдим, Гулистан
Садоқати тилларда достон.
Хаёт синовлари
Қанчалар қийин.
Мураккаб яралган
Бу жумла жаҳон.
Тақдирнинг битилган
Ҳукми олдида.
Ожизмиз, бандалар,
Қочмоқлик гумон.
Таърифига сўз ожиз,
Қаламим ҳам лол.
Битмоқлик истардим,
Гувоҳ мажнунтол.
Соддадил, гул юзли,
Маъюс Гулистан.
Ибоси, ҳаёси,
Тилларда достон.
Вафо-садоқатда
Тенгсиз дунёда.
Қалби кенг, виждонли
Ўзбек аёли.
Ҳар тонгда саҳарлаб
Уфқа боқади.
Нидоси оламни
Тутгудек гүё.

Юрагида зўр юк,
Дунё унга тор.
Ўтганлар руҳлари
Доим мададкор.
Фарзандин бағрига
Босганча маъюс.
Худога сифиниб,
Сўйлайди чексиз.
Умр тилаганча
Суйган ёрига.
Қайтишин кутади
Интизор, унсиз.
Мана бир йил бўлди
Золим урушга.
Афғон заминида
Хатсиз, хабарсиз.
Ўн гулидан бир гули
Очилмаган ўғлонлар.
Олис сафарларга
Кетганлар номсиз.
Номи ўчсин урушнинг,
Фисқу фасод уруғин,
Дунёда ин қуришнинг.
Қанча-қанча мардларнинг
Қони беҳуда оқди.
Қанча-қанча ёвларнинг
Бағрига олди замин.
Фарзандлар бўлиб етим,
Бундан фойда кўрди ким?
Аёлларга тақилди
Бева деган бу нишон.

17

2014/1
A 68

Alisher Navoiy
nomidagi
O'zbekiston MK

Ажал деган маҳлукқа
Берди улар зўр имкон.
Элнинг тинчи йўқолди,
Бошга қайфу, фам солди.
Учмас ҳеч бир кабутар,
Кулмас ҳеч бир одамзод.
Юрак-бағри қон бўлиб,
Оналар ўғлин кутар.
Даҳшат, ваҳимада,
Зулмат бағрида.
Ой-кунлар шу зайл,
Армонда ўтар.
Гулистон ҳар тонгда,
Кутар ёрини,
Нидоси оламни
Тутгудек гўё.
Ё фалак, садоқат
Ноласини ол.
Аҳдларига гувоҳ
Мунис мажнунтол.
Гоҳ яхши, гоҳ ёмон
Келар хабарлар.
Қўлсиз ё оёқсиз
Келар кўп мардлар.
Шунга-да шукrona
Айтганча ёрлар.
Дарёдек жўш урган
Дилда туғёнлар.

Бу кеча шум хабарни
Олди кекса онахон.
Ёлғиз ўғил доғида
Солди фарёду фифон.

Кун айланди зулматта,
Түннинг адоги чексиз.
Зор-зор йиғлир онахон,
Суйган жигар-дилбанди,
Үзга юртда берган жон.
Сүнгги дамда күрмади,
Жигарини су имади.
Армон қолди қалбиди,
Дийдорига түймади.
Фарёд солар онахон,
Қабрлар бўлиб макон.
Она ерни бағирлаб,
Нола қиласар қаҳрлаб.
- Нечук, фалақ, ўғлимни
Үзга юртда хор қилдинг?
Болагинам ме ҳрига
Бунча мени зор қилдинг?
Нега гўдакли ида
Олмадинг сен бағрингга?
Энди қандай ё ораман
Болагинам қаёрига?
Нега золим се 1, фалак,
Ҳайвонларга ё дирдинг.
Болагинам қабрини
Энди қайдан төпарман?
Дунёга келди-кетди,
Иигирма ёшга етди.
Гўшангага кирмади,
Ёр васлини туїмади.

Битта фарзанд кўрмади,
Келди-ю, изсиз кетди.
Орзулар армон бўлди,
Армонлар бисёр бўлди.
Сенга керак бўлса жон,
Олгин менинг жонимни.
Эркакларга индама,
Улар суяр ёрини.
Яшашимдан маъно йўқ,
Уруш тинса, кўнглим тўқ!
Энди мени кутмайди,
Остонада турмайди.
Хеч кимим йўқ дунёда,
Бу кулфатлар зиёда.
Фарёд солар онахон,
Титрайди еру осмон.

Шу зайлда шум кунлар,
Ўтар оғир ва залвор.
Яна бир тонг кўринди,
Узоқда бир солдатнинг
Чўп таёқда келиши,
Барча чопар - ёш-қари.
Кимнинг дилбанди келди?
Аскар келар ногирон.
Бир кўзи бўлиб сўқир.
Беш ёшдаги фарзанди
Чопиб борди ногаҳон.
Танимади, минг афсус.
Бу қандайин кўргулик,

Бу қандайин кулфатдир,
Ёруғ дунё зуиматдир.
Ким нима деб уришди,
Айтинг, нени бўлишди,
Отасидан қолган зар,
Катта молу дунёми,
Бўлишолмасми инсон?
Ахир, кенг эрур жаҳон,
Сув ҳам мўл-ку дарёда.
Қуёш нурин сочар-ку,
Ёмғир бирдек қуяр-ку.
Айтинг, нени бўлишди
Афғон деган заминда?
Айтинг, нега урушди
Мардлар қони кўп оқди,
Дўзахга олов ёқди.
Кимга кулфат, кимга ғам
Барчага бирдек боқди.

Бу ҳолга лол Гулистан,
Солди фарёду фифон.
Нола қилар тинмасдан,
Кўз ёшини тиймасдан.
Тақдир буюрди кулфат,
Хеч кимга бермас шафқат.
Ўтди яна икки йил,
На хат бору на хабар.
Қочоқми ётирикми
Ёки дарддан ўликми?
Лек тинмайди кўз ёши,

Тугаб борар бардоши.
Үғли Ёдгор тинмайди,
Сўрашини қўймайди.
- Қачон келар ўз отам?
Ҳадеб девор бўйлайди.
- Нега менинг ўз отам
Келавермас ҳар тунда?
Нега, ана, Ботирнинг
Отаси ўз ёнида?
Нега менинг ўз отам,
Келавермас шу тунда?
Поездча олиб берди
Отаси ўтган куни.
Кеча мени миндириди
Учкур тулпор отига.
Қачон келар ўз отам?
Менга ҳам олиб берсин!
Поезд эмас, самолёт,
Осмонда учар қанот.
Мен отамни соғиндим,
Айтинг, нега кўп кутдим?
Бу жавобсиз саволлар
Гулистонни қийнайди.
Адо бўлган юрагин
Яна минг бор тифлайди.
Хархаша қиласр гудак,
Ноласи худди ўтдек.
- Мен отамни қўмсайман.

Келмаса, мен излайман.
Мен отамни истайман.
Аҳд қиласи болакай,
Шижаоти бир талай.
Ёрининг фироқида
Куйиб битди Гулистон.
Садоқати, вафоси
Қолди тилларда достон.

Йил ўтди йил кетидан,
Ёдгор ҳам қолди ёлғиз.
Аммо юрак тубида
Қолди армони чексиз.
Урундан нафратланар,
Тинчликдан роҳатланар.
У ўзига аҳд қилди:
- Мен отамни топаман!
Барча армонларимни
Мен ёвларга сотаман!
Отам меҳрини туйиб,
Мен муродга етаман!
Умид ниҳолларида
Порлар ёрқин келажак.
Онасининг руҳи ҳам
Шунда таскин топажак.
Ўғлиниг муроди деб
Бутун дунё кезаркан.

Ҳали-ҳануз ёрининг
Гириклигин сезаркан.
Жумла жаҳон кезаркан,
Бу маъюс, безовта руҳ.
Дунёни минг айланиб,
Ҳануз бўзлар болакай.
Отасини топмасдан
Ҳамон излар болакай...

МУБОРАК БЎЛСИН

Tўхтабой отага бағишлайман

Қилган дуоингиз мустажоб бўлсин,
Аллоҳ назар солган, эй пири комил.
Кутлуғ даргоҳингиз нурларга тўлсин,
Пайғамбар ёшингиз муборак бўлсин!

Юзингиз, қалбингиз нурларга тўлсин,
Аллоҳим илоҳий сирларни берсин.
Кутлуғ даргоҳингиз нурларга тўлсин,
Пайғамбар ёшингиз муборак бўлсин!

КУЛИНГ, ОДАМЛАР

Йифидан не фойда, кулинг, одамлар,
Йүқолсин юракда йиғилган дардлар.
Хаётдан завқ олиб яшайлик ҳар он,
Шунда топажакмиз бус-бутун иймон.

Кулиб қараганда кулар толе ёр,
Қайғудан не фойда, кулинг, одамлар.
Ҳасад кемиради юракни ҳар дам,
Кувончдан дил яйраб яшайди одам.

Ёмонлик қолмайди қиёматга ҳам,
Бу йўл асло элтмас саодатга ҳам.
Диёнат йўлини тутайлик ҳар дам,
Шунда қалбимизга бўларди малҳам.

Яхшилик қилганга минг берар Аллоҳ,
Бошин асрагайдир балодан – паноҳ.
Йўқолсин юракдан қайғу-аламлар,
Йифидан не фойда, кулинг, одамлар!

БОГИ ЭРАМ

Афсонавий мўъжизасан, муҳаббат нишонаси,
Назар айлаб барпо этди, Яратган дурдонаси.
Етти олам мўъжизаси барқ уради ичинда,
Мажнунтоллар гул ўрайди фаришталар сочинда.

Сокин боғда турфа гуллар, мушку анбар ҳидлари,
Гулшан аро хандон айлар, бубулнаво куйлари.
Ҳатто кўкда ҳур малак ой шивирлар: “Гўзал бирам！”,
Етти олам гавҳарисан, гўзал боғ – Боги Эрам.

Бекиёссан, турфа боғлар сенга ҳавас айларо,
Боги Беҳишт, Боги Шамол, гўзал Боги Дилкушо.
Муҳаббатнинг гавҳарисан, гўзалликлар сенда жам,
Жаннатларнинг жавҳарисан, топинчим Боги Эрам.

МУНДАРИЖА

Юрагим Ватан.....	3
Она мадҳи.....	4
Бувижон.....	5
Устоз.....	6
Мұхаббат.....	7
Тонг.....	8
Қайтар дунё.....	9
Рашк не даркор?	10
Түртликтар.....	10
Йиғлама, аёл.....	11
Бахт.....	12
Ҳаёт.....	13
Ёмөнлик нечун?	14
Армон бўлмаса.....	15
Гулистон (достон).....	16
Муборак бўлсин.....	24
Кулинг, одамлар.....	25
Боғи Эрам.....	26

3000 сур.

Адабий-бадиий нашр

Сожида Қўчқорова

Боғи Эрам

Шеърлар

Муҳаррир:

Амир Худойбердиев

Техник муҳаррир:

Зуҳра Ҳамдамова

Мусаҳҳиҳ:

Нилуфар Қўчқорова

“Muharrir” нашриёти

Лицензия: AI № 230. 2012 йил 16 ноябр

Теришга берилди: 11.03.2013.

Босишга руҳсат этилди: 21.03.2013.

Бичими: 84x108 1/₃₂, Офсет босма. Times New RomanUzbek гарнитураси.

Босма табоғи: 1,75. Адади: 600.

Буюртма: 44.

Баҳоси келишилган нархда.

“Muharrir” нашриёти матбаа бўлимида чоп
этилди.

100060, Тошкент шаҳри, Элбек кўчаси, 8-үй.
E-mail: Muharrir@list.ru